

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION

דורון ברזילי, עו"ד
ראש הלשכה

ת"א, כ"ח בסיון, התשע"ג
06/06/2013
00708613

לכבוד
מר יאיר לפיד
שר האוצר
כנסת ישראל

מכובדי,

הנדון: תגובה להצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס'...), התשע"ג - 2013 - תיקון אפליית המס בעניין מיסוי בני זוג העובדים יחדיו בעסק משותף

הריני מתכבד להעביר לעיונך את עמדת פורום מיסים (המצ"ב) בנושא שבנדון, כפי שהתגבשה על ידי מיטב עורכי הדין העוסקים בתחום שנים רבות בוועדות המקצועיות של הלשכה.

כהווי ידוע לך, לשכת עורכי הדין תומכת באופן מוחלט בגביית מס אמת ואולם, מקום שאין הדבר הוא כך, הרי שמכורח תפקידה ומטרותיה להסב את תשומת לב המחוקק לכך וזאת על מנת להגן על הציבור בכלל ומיוצגיה בפרט.

אשמח לעמוד לרשותך בכל שאלה בקשר לתגובה שבנדון.

בדעה,
דורון ברזילי, עו"ד

פורום מיסים

יו"ר משותף הפורום

יו"ר משותף הפורום

עו"ד מאיר לינזן

עו"ד זיו שרון

5 ביוני 2013

לכבוד
מר יאיר לפיד
שר האוצר
כנסת ישראל

הנדון: תגובת פורום מיסים של לשכת עורכי הדין בישראל לתזכיר החוק לתיקון אפליית המס בעניין מיסוי בני זוג העובדים יחדיו בעסק משותף

פורום המיסים של לשכת עורכי הדין בישראל מבקש בזאת, להתייחס לתזכיר הצעת החוק בסוגיית חישוב מס מאוחד/נפרד לבני זוג העובדים יחדיו בעסק שבנעלותם, אשר פורסם ביום 4.6.2013 (להלן: "תזכיר החוק"), אשר לדעתנו מנציח את אפליית בני הזוג העובדים בעסק משותף, לעומת בני זוג שאינם עובדים בעסק משותף, בניגוד לפסיקת בהמ"ש העליון ובניגוד לכל היגיון וצדק, כדלקמן:

1. לדעתנו, האמור בתזכיר החוק מאיין את פסיקת בהמ"ש העליון בעניין **מלכיאלי** (ע"א 8114/09) ואת הפסיקה בעניין הדיון הנוסף כפי שקבע כבוד נשיא בהמ"ש העליון א. גרוניס (דנ"א 2103/12), אשר קבעו, כי יש להביא להסדר חקיקתי שייתן מענה לעיוות הקשה שגורמות הוראות סעיפים 66(ד) ו-66(ה) לפקודת מס הכנסה לבני זוג שכל עוונם בכך שבחרו לעבוד יחד בעסק המשפחתי.

2. על פניו תזכיר החוק, הינו פרי עמלם של פקידי משרד האוצר, הבוחנים כל סוגיה דרך החור שבגרוש, ללא כל מחשבה או סנטימנט לעקרונות בסיסיים בדמוקרטיה (מילים גסות), כגון שוויון זכויות האישה לרבות חופש העיסוק שלה (לפחות בשפת הפוליטיקאים לא כדאי לזלזל באלקטורט הזה המונה יותר מ-50% מפנקס הבוחרים). כנראה שעל מנת לשכנע אותך שמעשה ידיהם כשר, הם הוציאו תחת ידם ניסוח שיש בו כביכול "הקלות", אך מכיל בפועל תיקונים מינוריים ומשניים שייושמו בשנים הבאות, ואשר למעשה לא ישנה דבר במציאות.

3. נוסח תזכיר הצעת החוק כולו נגוע בליקויים הנובעים מהגישה הני"ל, אך על מנת למקד את הדיון, נתמקד בנקודות הכואבות במיוחד:

4. סעיף 66 (ד) לפקודת מס הכנסה יוצר אפליה אסורה בין זוגות נשואים לזוגות לא נשואים, וליתר דיוק בין נשים לגברים, ובין נשים נשואות לנשים לא נשואות וכו' וכו'. סעיף זה קובע כי כאשר בני זוג מקימים ועובדים בעסק משפחתי שבבעלותם, יוטל עליהם מס מוגדל משמעותית, רק משום שהם נשואים ומקיימים משק בית משותף. זאת לעומת בני זוג העובדים אצל מעבידים שונים, או לעומת שני שותפים לעסק שאינם נשואים. האפליה האסורה גורמת למס מוגדל ולמניעת זכויות מס בסיסיות למדרגות מס, למניעת נקודות זיכוי אישיות ולמניעת נקודות זיכוי לילדים המגיעות לאם או לאב.

5. בניגוד להצעת חוק קיימת שטרם הונחה על שולחן הכנסת, אשר גובשה על ידי חברי ועדת הכספים של הכנסת היוצאת, ועליה חתמו למעלה מ-70 מחברי הכנסת הנוכחית לרבות רבים מחברי הקואליציה הנוכחית ועליה חתום גם אדוני שר האוצר בעצמו, אין בתזכיר הצעת החוק הנוכחית זכר לטיפול בליבו של סעיף 66(ד), דהיינו, בביטול החזקות החלוטות שיש בו (עפ"י פסיקת ביהמ"ש העליון שהעיר כי יש מקום שהמחוקק יתקן את המצב). הכוונה לחזקות שמכוחן אישה מנועה מלהוכיח לרשות המיסים כי היא באמת עובדת, ולזכות כתוצאה מכך במדרגות מס ונקודות זיכוי (ורישום בביטוח לאומי, עריכת ביטוחי חיים, מנהלים ואובדן כושר עבודה, שנעשים על סמך ההכנסה המוצהרת שלה לרשות המיסים, ובכלל זה, קבלת הטבות מס המוענקים כעידוד לחוסכים בקופות גמל וקרנות השתלמות). כל הני"ל הטבות הניתנות במצב הקיים רק לאישה לא נשואה, או לאישה נשואה שאינה עובדת עם בעלה.

6. מדובר בעקרון השוויון ללא פנקסנות קטנה על מספרים וסכומים. מדובר בנשים שכלל לא יכול להיות ספק בכך שהן עובדות שעות ארוכות מידי יום ביומו בעסק המשפחתי (וניתן בקלות להטיל עליהן להוכיח עובדה זו לפקיד השומה), ואשר הניסיון לסחוף אותן לכיוון ה"מקלט" של ס' 66(ה), דהיינו, לאפשר להן להצהיר על סכומים שמגיעים לחלק קטן מהכנסתן האמיתית (כפי שמוצע בתזכיר החוק), ראוי לכל גינוי ומנוגד לעקרון שוויון זכויות העובדים והנשים בראשם.

7. תזכיר הצעת החוק עוסק בעיקרו בתיקון סעיף 66(ה) לפקודת מס הכנסה. סעיף זה מכיל תנאים דרקוניים שמראש מונעים מנשים רבות להיכנס לתחולתו. בין היתר, הסעיף לא יחול על עסק משפחתי העובד מקליניקה או יחידת עבודה בבית המגורים

של בני הזוג, אף אם הם יחידה נפרדת בבית המגורים, הסעיף יחול רק על נשים העובדות במשרה שגודלה אינו נופל מ-36 שעות שבועיות (כמעט מלאה), עשרה חודשים לפחות בשנה (ללא חופשת לידה חס וחלילה). ה-"נדיבות" בהענקתו מסתיימת בתקרת הכנסה מגוחכת ומוכתבת מראש בגבולות שכר המינימום במשק וגם בכך יש אפליה אסורה. אף "ההקלות" המוצעות כיום בתזכיר הצעת החוק גוזרות על הנשים העובדות עם בעליהן בעסק המשפחתי שכר מקסימאלי שלא יעלה על השכר הממוצע במשק (כ-9,000 ₪ ברוטו לחודש), ללא כל קשר להשכלתן, לניסיוןן, לתפקידן בעסק ולוותק בעבודה.

8. גם "ההגדלה" לשכר הממוצע במשק, מתוכננת להתבצע רק משנת 2017 ואילך (בעוד לא פחות מארבע שנים). הדחייה מנומקת בתקציב המדינה. הסיבה האמיתית והיחידה לדחייה של התיקון היא להרוויח כמה שיותר כסף על חשבון המקופחים תוך כדי רמיסת עקרון השוויון, תוך התעלמות מאותם בני זוג ישרים שלא נקטו ב-"תכנוני מס" של פיצולים מלאכותיים של העסק המשפחתי.

9. יתרה מכך: אין בתזכיר הצעת החוק זכר לצורך בהחלה רטרואקטיבית של התיקון בקשר לזוגות שפעלו לפי פסיקת בהמ"ש העליון בעניין קלס (ע"א 900/95) ממאי 2003 וביקשו חישוב נפרד על הכנסותיהם לפי אותו פסק דין מזה עשר השנים האחרונות. מדובר בפסיקה שנתנה פרשנות צודקת ואנושית והיותה חקיקה שיפוטית מותרת על מנת להקטין את האלמנט המפלה המובנה בחוק וכך לייתר את הצורך בפסילתו. רוב בני הזוג העובדים יחד הסתמכו על אותה חקיקה שיפוטית משנת 2003 בניהול חייהם במשך שנים, עד שלפתע באה בשנת 2012 פסיקה חדשה ושונה, המופעלת כיום רטרואקטיבית על כל הזוגות הנ"ל בדרישת רשות המיסים לאותם זוגות כי ישלמו מכפלות של מיסים עד עשר שנים לאחור של מאות אלפי ₪ בשומות ועיקולים ובכך נגועה באי צדק משווע.

10. מעבר לאמור לעיל, עיון בפרטי פרטים של תזכיר החוק המוצע, מבליט כי בעיקרה היא מכילה הוראות מחמירות רבות לעומת המצב הקיים, ביחס להקלות מינוריות הניתנות בה, כדלהלן:

10.1 בראש ובראשונה מכיל תזכיר החוק "איום חמור" מפורש, בהטלת סנקציות חמורות של "קנס גירעון" כבד, על בני זוג, אשר פקיד השומה, לפי שיקול דעתו, יסבור כי ביקשו חישוב נפרד במגבלות סעיף 66(ה) ללא הצדקה. זאת בנוסף לזכות פקיד השומה לקבוע להם שומה לפי מיטב השפיטה אם לא השתכנע בנכונות הדיווח שלהם ובנוסף לכל סנקציה אחרת אזרחית ו/או

לשכת עורכי-הדין בישראל

THE ISRAEL BAR

פלילית העלולה להיות מוטלת על בני זוג כאלו, אם דיווחו לא אמת. יכולת ההתגוננות של בני זוג כנגד החלטה כזו של פקיד השומה תהיה כרוכה בערעור לבהמ"ש על כל ההוצאות הכספיות ועינויי הדין הכרוכים בכך.

10.2 ה-"הקלה" כביכול בתזכיר החוק של הגדלת חזקת התלות לשיעור של 25% בבעלות ובשליטה בעסק המשפחתי, מהווה למעשה החמרה לעומת המצב הקיים, אשר אומץ גם על ידי רשות המיסים בישראל בהוראת ביצוע שפרסמה בשנת 2004, לפיה כבר נקבע כי חזקת התלות תיבחן רק מרמת בעלות ושליטה בשיעור של 50% ומעלה. הלכה למעשה הצעת החוק מחמירה וקובעת חישוב מאוחד לעסק שהבעלות זו היא רק 25% לעומת 50% כמקובל כיום.

10.3 תקרות השכר שניתן לשלם לאישה, לפי תזכיר החוק יהיו:

בשנת 2014 עד שכר שנתי של 60,000 ₪	(5,000 ₪ ברוטו לחודש)
בשנת 2015 עד שכר שנתי של 70,000 ₪	(5,833 ₪ ברוטו לחודש)
בשנת 2016 עד שכר שנתי של 90,000 ₪	(7,500 ₪ ברוטו לחודש)
בשנת 2017 ואילך עד שכר שנתי של 108,000 ₪	(9,000 ₪ ברוטו לחודש).

מדובר בתקרות הכנסה מגוחכות ומשפילות - ממש כך. לא מובן מדוע יש לקבוע בחקיקה כי עורכת דין או אדריכלית לדוגמא, אשר עובדת עם בעלה במשרד משותף, אינה יכולה להשתכר יותר (בעוד ארבע שנים) מהשכר הממוצע במשק. לא ברור למה בעצם היא אינה יכולה להשתכר בעסק המשפחתי כפי שיכלה להשתכר בכל עסק אחר שאינו משותף לה ולבן זוגה ?

10.4 בתזכיר החוק לא בוטלו התנאים המגבילים את השימוש במעט שמציע סעיף 66(ה), כגון: איסור האפשרות לעבוד יחדיו בעסק משפחתי מבית מגוריהם אפילו אם מדובר בקליניקה שהיא יחידה נפרדת מהבית, ואיסור השתכרות של שקל נוסף של מי מבני הזוג, מעבר לשכר בעסק המשותף (כגון: אדריכלית העובדת גם כמרצה בשכר). מדוע תנאים דרקוניים אלו נשארים על כנם ?

10.5 התיקון המוצע דווקא יגרום לתוספת גבייה שלא נראתה בעשר השנים האחרונות על חשבונם של בני הזוג התמימים שימשיכו לפעול מעסק משפחתי באמת ובתמים. יודגש כי בניגוד לעמדת פקידי האוצר, דעתנו היא כי אין כל עלות תקציבית נוספת בשל ביטול מוחלט של סעיף 66(ד) וסעיף 66(ה) לפקודה הלכה למעשה.

לשכת עורכי־הדין בישראל
THE ISRAEL BAR

11. ברור כי התיקון המוצע יגרום רק להנצחת האפליה נגד הנשים ולהנצחת "מס הנישואים". נודה לך, אם תפעל לתקן את תזכיר החוק המוצע בהתאמה לאמור לעיל ובכך להיות נאמן לעקרונותיך, כפי שלמדנו לדעת מהמצע של מפלגתך אשר פורסם לפני הבחירות ומחתימתך על טיוטת הצעת החוק שנוסחה על ידי חברי ועדת הכספים של הכנסת יחד עם 70 חברי כנסת נוספים מהכנסת הנוכחית.

אנו נשמח באם יימצא לנכון, להזמיננו להופיע בפני כבודו על מנת ללבן את הדברים האמורים לעיל באופן מסודר ולהבהירם ככל הנדרש.

בכבוד רב,

יו"ר (במשותף) פורום מיסים
ק. א. א. א.
עו"ד זיו שרון, עו"ד מאיר לינזן

צוות התגובות לעניין הקשר עם רשות המיסים

עוה"ד: רמי אריה, יו"ר
פרופ' יצחק הדרי
ניר הורנשטיין
יועד פרנקל
איתן צחור
טארק דיביני
אלדר בן רובי
דניאל פסרמן
עמיחי פרי
קובי כהן
אלכס שפירא
איתי הכהן
אפרת רוסינסקי
טל עצמון
בני קליפי

העתקים:

מר מיקי לוי, סגן שר האוצר
ח"כ ניסן סמולינסקי, יו"ר ועדת הכספים של הכנסת
עו"ד דורון ברזילי, ר' לשכת עוה"ד
מר משה אשר, עו"ד (רו"ח) מנהל רשות המיסים
מר קובי קרטה, יועץ מקצועי למנהל רשות המיסים
עו"ד אלי נקר, סמנכ"ל לשכת עוה"ד
עו"ד מיטל שחר, ממונה על פורום מיסים בלשכת עוה"ד